

*Wystąpienie dyrektora dr hab. Jacka Czaputowicza
na sesji z okazji XX-lecia KSAP
Zamek Królewski, Warszawa 12 maja 2010 r.*

Panie Premierze, Panie Ministrze, Szanowni Państwo,

Krajowa Szkoła Administracji Publicznej jest jednym z ważnych symboli nowego okresu w polskiej historii, który rozpoczął się w 1989 r. Rząd Tadeusza Mazowieckiego dostrzegł potrzebę placówki edukacyjnej pracującej na rzecz nowego państwa. W 1990 roku zapadła decyzja o powołaniu Szkoły. 30 maja Rada Ministrów przyjęła uchwałę nr 74 w sprawie utworzenia Krajowej Szkoły Administracji Publicznej. Mija dwadzieścia lat od tego wydarzenia.

Misją KSAP stało się kształcenie urzędników odpowiedzialnych za sprawy kraju, wyczulonych na problemy obywateli, profesjonalnych i zdolnych do pracy w środowisku międzynarodowym. Urzędników politycznie neutralnych, prezentujących wysoki poziom kompetencji, wyróżniających się odpowiedzialnością za powierzone sprawy.

Wartości, którym wierna jest szkoła symbolizują patroni poszczególnych roczników, wybierani przez słuchaczy. Na początku były to istotne sentencje, które miały szczególne znaczenie dla kraju: jak Pro Publico Bono, Państwo prawa, Sapere Aude (miej odwagę być mądrym), czy Viribus Unitis (wspólnymi siłami). Patronami były także ważne dla Polski postaci, jak Ignacy Paderewski, Jan Zamoyski, Jan Nowak-Jeziorański, czy Józef Piłsudski, a także wielki Europejczyk, Robert Schuman.

Sylwetki wszystkich patronów i znaczenia sentencji zostały przedstawione w książce przygotowanej z okazji dwudziestolecia Szkoły,

wydanej pod redakcją przewodniczącego Rady Szkoły, prof. Henryka Samsonowicza. Proszę mi pozwolić zwrócić uwagę na trzy pierwsze hasła.

Profesor Maria Gintowt-Jankowicz, inicjatorka i przez 15 lat dyrektor Szkoły przypomniała Pierwszą Promocję, narodziny idei, sposób jej realizacji oraz ducha Szkoły na początku jej działania. Ówczesni słuchacze odpowiedzieli na wezwanie: „Polska potrzebuje Twojej energii, wiedzy i optymizmu”. Apel tej treści pojawił się w ogłoszeniach, które informowały o rekrutacji do KSAP.

Wartości wynikające z zasady Pro Publico Bono, która stała się motywem przewodnim dla drugiej promocji słuchaczy, prezentuje Jerzy Buzek. Premier, a obecnie przewodniczący Parlamentu Europejskiego podkreśla, że dla służby cywilnej kluczowy jest nie tylko jej status prawny i organizacyjny. Zasadnicza jest jej formacja etyczna oraz zdolność do realizowania idei służby we wspólnocie obywatelskiej.

Wartości, które tkwią u podstaw Państwa Prawa – motta przewodniego trzeciej promocji, przedstawia, w jednym ze swoich ostatnich tekstów, tragicznie zmarły 10 kwietnia w katastrofie pod Smoleńskiem prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Lech Kaczyński pisze, że demokratyczne państwo prawa jest fundamentem nowoczesnej Polski i jej suwerenności. Ważna jest zarówno litera prawa, zdolność do jego egzekwowania, jak i duch prawa.

Prezydent Lech Kaczyński pamiętany jest w środowisku KSAP, gdy jeszcze jako prezes Najwyższej Izby Kontroli zatrudnił większość absolwentów Pierwszej Promocji. Był wśród nich Władysław Stasiak, który także zginął w katastrofie pod Smoleńskiem. Dla słuchaczy KSAP był wzorem urzędnika, z ich inicjatywy nowa sala w Krajowej Szkole uzyskała jego imię. Zachowamy ich, a także wszystkie ofiary tej tragicznej katastrofy, w naszej pamięci.

Szanowni Państwo,

Historia Krajowej Szkoły Administracji Publicznej jest niezwykle silnie spleciona z procesem transformacji polskiego państwa. Na początku lat 90. potrzebowało ono ludzi wykształconych na nowych wzorach, ludzi, którzy wspieraliby proces przechodzenia od autorytarnego modelu politycznego i centralnie sterowanej gospodarki do ustroju demokratycznego i gospodarki wolnorynkowej. Administracja stała wówczas wobec nowych wyzwań, ale – jak się miało szybko okazać – wiele wyzwań pozostało. Transformacja nie jest aktem jednorazowym, państwo stale musi dostosowywać się do nowych zjawisk.

Zmieniało się otoczenie państwa, polska administracja musiała dostosować się do warunków panujących w Unii Europejskiej. Inne wyzwanie niesie globalizacja, co obrazuje ostatni kryzys finansowy. Administracja państwowa jest narzędziem, które ma ułatwiać rozwój kraju. W tym celu musi być zdolna do wypracowywania rozwiązań dla nowych problemów.

Mamy podstawę twierdzić, że Krajowa Szkoła dopracowała się nowoczesnego systemu kształcenia. Na początku czerpaliśmy wzory z modelu działania francuskiej Ecole Nationale d'Administration (ENA). Nawiązaliśmy bliską współpracę z placówkami kanadyjskimi, brytyjskimi i niemieckimi. Sukcesywnie dostosowujemy program nauczania i sposób organizacji Szkoły do potrzeb administracji.

Ważny etap w historii Szkoły to lata 2006-2008, gdy jej dyrektorem była prof. Józefa Hryniewicz. Są na Sali absolwenci z tego okresu. Wówczas KSAP pełnił ważną funkcję w systemie służby cywilnej, organizując egzaminy do zasobu kadrowego i postępowanie kwalifikacyjne w służbie cywilnej. Te ostatnie zadanie Szkoła pełni również pod rządami nowej ustawy. Pani profesor

Hrynkiewicz, która przebywa służbowo za granicą, prosiła mnie o przekazanie wszystkim Państwu serdeczne życzenia z okazji XX-lecia Szkoły.

Szanowni Państwo,

Gdy dwa lata temu odejmowałem stanowisko dyrektora postawiłem cele, które Szkoła miała zrealizować do czasu swego XX-lecia. Dziś mam prawo ogłosić, że zadania te zostały zrealizowane.

- Poprawiliśmy jakość kształcenia. Słuchacze mają zajęcia w mniejszej grupie, a zarazem kształcimy więcej słuchaczy. Było to możliwe dzięki wprowadzeniu zasady dwukrotnej rekrutacji w ciągu roku
- Wzrosła liczba kandydatów; było ich mniej niż trzech na jedno miejsce, a podczas tegorocznego naboru było ich ponad siedmiu na jedno miejsce. Słuchacze prezentują bardzo wysoki poziom, jestem przekonany, że inwestycje które ponosi państwo w ich kształcenie, są opłacalne.
- Unowocześniliśmy program nauczania, wprowadziliśmy zajęcia specjalistyczne, wdrożyliśmy narzędzia informatyczne, takie jak e-learning.
- Przykładamy duże znaczenie do międzynarodowego wymiaru kształcenia uznając, że nowoczesny urzędnik musi umieć funkcjonować w środowisku międzynarodowym. Szereg przedmiotów wykładanych jest po angielsku, niektóre z nich także po francusku i niemiecku.
- Słuchacze mają więcej kontaktów z ośrodkami międzynarodowymi, uczestniczą w wyjazdach studyjnych do Brukseli, Berlina, Paryża i Londynu, finansowanych ze środków unijnych. Tak jak poprzednie

promocje, odbywają dwumiesięczne praktyki w administracjach państw członkowskich Unii Europejskiej.

- Stworzyliśmy zręby własnej kadry nauczającej, wzmocniliśmy potencjał ekspercki Szkoły. Przykładem mogą być przeprowadzone na zlecenie Światowej Organizacji Zdrowia badania potencjału zarządczego w Ministerstwie Zdrowia.
- Usprawniliśmy narzędzia zarządzania programami szkoleniowymi oraz współpracę z urzędami, które szkolą u nas swoich pracowników.
- Realizujemy kluczowe dla administracji projekty szkoleniowe. Szczególne znaczenie przywiązujemy do szkolenia kadr tworzących tzw. Korpus Prezydencji, które będą zaangażowane w proces sprawowania przez Polskę Prezydencji w Radzie UE w drugiej połowie 2011 r. Szkolenia obejmują przyszłych koordynatorów spraw unijnych w instytucjach administracji rządowej, przyszłych przewodniczących komitetów i grup roboczych Rady Unii Europejskiej i delegatów narodowych.
- Wspieramy naszych urzędników w zakresie zdolności do analizowania zjawisk ekonomicznych w ramach Studium Edukacji Ekonomicznej, realizowanego we współpracy z Narodowym Bankiem Polskim.
- Realizujemy ważne projekty za granicą. Wspólnie z francuską ENA prowadzimy projekt twinnigowy na Ukrainie, finansowany ze środków unijnych, którego celem jest wsparcie koncepcyjne dla Narodowej Akademii Administracji Publicznej.
- Przywiązujemy szczególną wagę do współpracy z państwami regionu. Obchodom XX-lecia KSAP towarzyszy Konferencja Sieci Instytutów i Szkół Administracji Publicznej z Europy Środkowej Wschodniej. W

Konferencji, organizowanej przy udziale Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, weźmie w udział ponad trzystu administratywistów, teoretyków i praktyków z państw regionu. Ten kierunek działania zbieżny jest z priorytetami polskiej polityki zagranicznej, z inicjatywą Partnerstwa Wschodniego na forum Unii Europejskiej.

- Zmodernizowaliśmy infrastrukturę materialną szkoły, przeprowadziliśmy konieczne remonty przystosowując ją do nowych wyzwań.

Należy podkreślić, że powyższe zadania wykonaliśmy w warunkach poważnie zmniejszonej dotacji z budżetu państwa.

KSAP zbudował potencjał, który umożliwia aktywne uczestniczenie w procesie wzmocnienia i modernizowania polskiej administracji. W ubiegłym roku Szkoła została laureatem nagrody w konkursie organizowanym przez Organizację Narodów Zjednoczonych w kategorii: „Rozwijanie potencjału do zarządzania wiedzą w instytucjach państwowych”. Nagroda ta mobilizuje nas, aby stale udowadniać, że na nią zasłużyliśmy.

Panie Premierze, Panie i Panowie Ministrowie, Szanowni Państwo,

Krajowa Szkoła Administracji Publicznej jest przygotowana do podjęcia nowych zadań. Zdajemy sobie sprawę, że kolejne roczniki naszych absolwentów muszą być dobrze wykształcone i mieć adekwatne umiejętności do sprostania wyzwaniom, które stoją przed administracją. Kształcimy urzędników, którzy potrafią posługiwać się nowoczesnymi narzędziami, takimi jak ewaluacja, audyt, metody uprawiania polityk publicznych, mechanizmy oceny skutków regulacji, mechanizmy budowania wiedzy niezbędnej dla podejmowania dojrzałych decyzji.

Przed nami wciąż wiele wyzwań. Zbliża się prezydencja Polski w Unii Europejskiej. W tym czasie KSAP będzie współkierował Siecią Szkół i Instytutów Administracji Publicznej państw członkowskich Unii Europejskiej. Do nas należał będzie obowiązek zorganizowania spotkania dyrektorów sieci, zaproponowania agendy i tematów obrad.

Jesteśmy przygotowani do tego zadania. Będziemy chcieli pokazać, że mamy istotne pomysły w zakresie rozwiązań dla administracji publicznej, które zainteresują naszych europejskich partnerów. Będziemy chcieli przyczynić się do wzmocnienia obrazu Polski jako kraju, który wychodzi z inicjatywami, posuwającymi proces integracji europejskiej do przodu.

Naszym celem jest stanie się jedną z czołowych placówek szkoleniowych w Europie. Dobrze świadcząca o polskiej administracji, popularyzująca polskie doświadczenia w zakresie zarządzania sektorem publicznym w państwach regionu. Jest to cel ambitny, ale – jestem przekonany o tym – możliwy do osiągnięcia.